

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:
Tədris işləri üzrə direktor müavini:
_____ Əyyubova.İ.H

"7" "fevral" 2020-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Musiqi nəzəriyyəsi

Şöbə: Musiqi və təsviri incəsənət

Fənn Birləşmə komissiyası: Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu.

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Musiqi əsərlərinin təhlili. Proqram: 16.04.2013-cü il tarixli 07 sayılı protokola əsasən Lənkəran Dövlət Humanitar Kollecin Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu fənn birləşmə komissiyasında müzakirə edilmiş və bəyənilmişdir.

Kodu: İPF-B09

Kurs: III

Tədris ili: (2019-2020 tədris ili) Semestr: VI (yaz)

Tədris yükü: cəmi: 60 (30 saat müəhazirə, 30 saat məşğələ)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

Auditoriya N: 11

Saat: II gün 08:30 – 10:05; V gün 12:10-13:45

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Məhərrəmovə Ruhəngiz

Məsləhət günləri və saati: V gün 15:40- 17:15

E-mail ünvanı: qasanova.77@list.ru

FBK-nın ünvanı: Lənkəran ş. P. Təhməzov . Bina 4.

III.Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Mazel “ Musiqi əsərlərinin quruluşu”.
2. İ. V. Sposobin “ Muzıkalnaya forma“ .

IV. Fənnin təsviri:

“Musiqi əsərlərinin təhlili” fənni “musiqi nəzəriyyəsi”, “fortepiano”, “xor dirijorluğu”, “xalq çalğı alətləri” ixtisaslarında keçirilir. Burada müxtəlif janrlı və müxtəlif dövrlərə aid əsərlər nəzərdən keçirilir. Təhlil kursunun səciyyəvi cəhəti konkret əsərlərə əsaslanaraq onlara xas olan ümumi cəhətləri üzə çıxarmaqdan ibarətdir.

V. Fənnin məqsədi:

Fənnin məqsədi tələbələrə, əsərlərin forma və məzmununun vəhdəti baxımından təhlil etmək bacarığını aşılamaqdan ibarətdir. Tələbələr bu fənnin köməyi ilə musiqi ifadə vasitələrini dərk etməyi, əsərlərin səciyyəvi cəhətlərini görməyi bacarmalıdırlar.

VI. Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərstdə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%- nə 1 bal çıxılır; Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25%-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fənnə imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal sərbəst işlərin tərtib olunmasına görə, 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 20 bal kollektivlərə görə, 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çətinliklər var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)

81-90 bal-çox yaxşı (B)

71-80 bal- yaxşı (C)

61-70 bal- kafi (D)

51-60 bal –qənaətbəxş (E)

51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Kollecın daxili nizam–intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

VIII. Təqvim mövzu planı

N	Keçirilən <u>mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu</u>	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1	2	3		4
	Mühazirə mövzuları			
1.	Mövzu № 1. Giriş. Musiqi forması, musiqi janrları. Plan: 1. Musiqi formasının vacib ümumi əsasları	2	2	
2.	Mövzu № 2. Melodiya. Musiqi mövzusu. Plan: 1. Melodiya, mövzu. Musiqi əsrlərinin təhlili metodunun əsas xüsusiyyətləri.	2	2	
3.	Mövzu№ 3. Homofonik formalar. Plan: 1. Ümumi tanışlıq. Formanın, əsasən periodun daha kiçik elementləri: fraza 2. Motiv, submotiv	2	2	
4.	Mövzu№ 4. Sadə quruluşlu Period. Plan: 1. Birtonallı periodun harmoniyası 2. Modulyasiyalı period.	2	2	
5.	Mövzu№ 5. Müxtəlif quruluşlu periodlar Plan: 1. İki cümləli sadə periodun quruluşu. 2.Üç cümlədən ibarət period və cümlələrə bölünməyən period 3. Periodda üstəgəlmə və bölünmə 4. Kvadratlı olmayan quruluşlu period	2	2	
6.	Mövzu№ 6. Period – sərbəst forma kimi Plan: 1. Böyük və mürəkkəb periodlar 2.Eyni olmayan cümləli periodlar. Daxili genişlənmə. 3. Giriş və koda	2	2	
7.	Mövzu№ 7. Sadə iki hissəli forma Plan: 1. Ümumi plan. Sadə iki üçhissəli formanın I hissəsi.	2	2	
8.	Mövzu № 8. Sadə iki hissəli forma. Reprizli iki hissəli forma II hissə - Mərkəz. Plan: 1. Reprizli iki hissəli forma II hissə - Repriz. 2.II hissə bütövlükdə	2	2	
9.	Mövzu № 9. Reprizsiz iki hissəli forma Plan: 1. İki hissəli forma bütövlükdə 2. Hissələrin təkrarlığı 3. İki hissəli formaya olan giriş və sonluq			
10.	Mövzu № 10. Sadə üç hissəli forma. 1. Plan: 1. Ümumi plan. Sadə üç hissəli formanın I hissəsi 2. Bir mövzulu üç hissəli formanın II hissəsi – mərkəz	2	2	
11.	Mövzu№ 11. Sadə üç hissəli forma. Üç hissəli formanın III hissəsi – Repriz Plan: 1. Ziddiyyətli mərkəzi olan üç hissəli forma. Üç hissəli forma bütövlükdə 2.Hissələrin təkrarlığı. Giriş və koda. Sadə iki və üçhissəli formanın istifadə olunma sahəsi. 3. Sadə iki və üçhissəli formanın tarixi inkişafının əsas mərhələləri.	2	2	
12.	Mövzu№ 12. Mürəkkəb formalar. Mürəkkəb üç hissəli forma. Plan: 1. Müəyyən edilməsi. Ümumi plan. Ziddiyyətin əhəmiyyəti. 2. Orta və kənar hissələrin arasındakı ziddiyyətin xarakteri 3. Trio olə olan mürəkkəb üç hissəli forma. I hissə	2	2	

13.	Mövzu№ 13. Mürəkkəb üç hissəli forma. Plan: 1. II hissə - trio 1. III hissə - repriz	2	2	
14.	Mövzu№ 14. Mərkəz hissəsi epizodlu mürəkkəb üç hissəli forma Plan: 1 Mürəkkəb üç hissəli formanın girişi və kodası 2.Mürəkkəb üç-beş hissəli forma. 3.Mürəkkəb üç hissəli formanın istifadə olunma sahəsi. İki və üç hissəli formaların istifadə olunma sahəsi.	2	2	
15	Mövzu № 15. Rəqs musiqisi Plan: 1. XIX əsrin əsas rəqsləri 2.XX əsrin əsas rəqsləri	2	2	
	Cəmi: 60	30	30	

IX. Kollokvium sualları

1. Giriş.
2. Musiqi forması
3. Musiqi janrları
4. Melodiya.
5. Musiqi mövzusu
6. Formanın, əsasən periodun daha kiçik elementləri
7. Sadə quruluşlu period
8. Period – sərbəst forma
9. Müxtəlif quruluşlu periodlar
10. Period formasının növləri

II

1. Sadə iki hissəli forma
2. Sadə iki hissəli formanın I hissəsi
3. Reprizli iki hissəli forma. II hissə - Mərkəz
4. Reprizli iki hissəli forma. II hissə - Repriz
5. Sadə iki hissəli forma. II hissə bütövlükdə
6. Reprizsiz iki hissəli forma
7. İki hissəli forma bütövlükdə
8. Reprizli və reprizsiz iki hissəli forma
9. Sadə iki hissəli forma: hissələrin təkrarlığı; giriş və koda; istifadə olunma sahəsi.
10. Sadə üç hissəli forma

X. Sərbəst işin mövzuları:

1. Musiqi forması, musiqi janrları.
2. Melodiya. Musiqi mövzusu.
3. Sadə quruluşlu period
4. Sadə iki hissəli forma
5. Sadə üç hissəli forma
6. Mürəkkəb üç hissəli forma
7. Rəqs musiqisi

XI. İmtahan sualları:

1. Giriş. Musiqi forması. Musiqi janrları
2. Müxtəlif incəsənət növlərinin xüsusiyyətləri. Musiqinin başlıca spesifik cizgiləri.
3. Musiqi əsrlərinin təhlili metodunun əsas xüsusiyyətləri.
4. Melodiya. Musiqi mövzusu.
5. Melodiyanın lad - harmonik tərəfi
6. Melodik xətt haqqında.
7. Sadə quruluşlu period
8. Period – sərbəst forma.
9. Period formasının növləri
10. Formanın, əsasən periodun daha kiçik elementləri: fraza, motiv, submotiv
12. Sadə iki hissəli forma
13. Sadə iki hissəli formanın I hissəsi
14. Reprizli iki hissəli forma. II hissə - Mərkəz
15. Reprizli iki hissəli forma. II hissə - Repriz
16. Sadə iki hissəli forma. II hissə bütövlükdə
17. Reprizsiz iki hissəli forma
18. İki hissəli forma bütövlükdə
19. Reprizli və reprizsiz iki hissəli forma
20. Sadə iki hissəli forma: hissələrin təkrarlığı; giriş və koda; istifadə olunma sahəsi.
21. Sadə üç hissəli forma
22. Sadə üç hissəli formanın hissələri
23. Bir mövzulu üç hissəli formanın II hissəsi – mərkəz
24. Sadə üç hissəli formanın III hissəsi - repriz
25. Ziddiyyətli mərkəzi olan sadə üç hissəli forma. Üç hissəli forma bütövlükdə.
26. Sadə üç hissəli forma: hissələrin təkrarlığı; giriş və koda; istifadə olunma sahəsi.
27. Mürəkkəb üç hissəli forma
28. Trio ilə olan mürəkkəb üç hissəli forma I hissə. II hissə - trio.
29. Trio ilə olan mürəkkəb üç hissəli forma: II hissə - trio. III hissə - repriz
30. Mərkəz hissəsi rəzodlu mürəkkəb üç hissəli forma
31. Mürəkkəb üç hissəli formanın girişi və kodası
32. Mürəkkəb üç-beş hissəli forma. Mürəkkəb üç hissəli formanın istifadə olunma sahəsi
33. Sadə iki və üç hissəli formanın tarixi inkişafının əsas mərhələləri
34. Triolu və epizodlu mürəkkəb üç hissəli forma
35. Trio ilə olan mürəkkəb üç hissəli forma.
36. Mürəkkəb üç hissəli formanın hissələri haqqında
37. Rəqs musiqisi
38. XIX-XX əsrin əsas rəqsləri
39. Mərkəz hissəsi epizodlu mürəkkəb üç hissəli forma
40. Period formasının növləri: sxemlərlə
41. Sadə iki hissəli forma: sxem: sxemlərlə
42. İki hissəli forma bütövlükdə: sxemlərlə
43. Sadə iki hissəli forma. II hissə bütövlükdə: sxemlərlə
44. Sadə üç hissəli forma: sxemlərlə
45. Sadə üç hissəli formanın hissələri: sxemlərlə
46. Mürəkkəb üç hissəli forma: sxemlərlə
47. Trio ilə olan mürəkkəb üç hissəli forma I hissə. II hissə - trio: sxemlərlə
48. Trio ilə olan mürəkkəb üç hissəli forma: II hissə - trio. III hissə - repriz: sxemlərlə
49. Triolu və epizodlu mürəkkəb üç hissəli forma: sxemlərlə
50. Trio ilə olan mürəkkəb üç hissəli forma: II hissə - trio: sxemlərlə

XII. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

“Musiqi tədrisi metodikası” fənni üzrə müvafiq biliklərə yiyələnən hər bir tələbə, gələcəkdə musiqi müəllimi kimi yüksək əxlaqi keyfiyyətlərə malik olmalıdır. Onlar düzgün intonasiya, avaz və ritmlə oxumağı, dəqiq dirijorluq texnikasına yiyələnəli, musiqi eşitmə qabiliyyəti və yaxşı musiqi yaddaşına malik olmalıdır. Onlar Azərbaycan bəstəkarları ilə yanaşı xarici ölkə bəstəkarlarının yaradıcılıqlarını, əsərlərini eləcə də Azərbaycan xalq musiqisini, musiqinin təsir vasitələrini, onun necə yaranmasını, forma və janrlarını bilməlidirlər.

“Musiqi əsərlərinin təhlili” fənni “Musiqi nəzəriyyəsi” ixtisasının tədris planı və “Musiqi əsərlərinin təhlili” fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu” FBK-da müzakirə edilərək, bəyənilmişdir.
(6 fevral 2020-ci il, protokol № 5)

Fənn müəllimi:

Məhərrəmovə R. İ.

FBK sədri:

Əliyeva Z.T.